

Dostosowanie wymagań edukacyjnych

Przedmiot: język polski

Wymagania edukacyjne dostosowuje się do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia:

- 1) posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego – na podstawie tego orzeczenia oraz ustaleń zawartych w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym, o którym mowa w art. 127 ust. 3 Ustawy – Prawo oświatowe;
- 2) posiadającego orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania – na podstawie tego orzeczenia;
- 3) posiadającego opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, o specyficznych trudnościach w uczeniu się lub inną opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, wskazującą na potrzebę takiego dostosowania – na podstawie tej opinii;
- 4) nieposiadającego orzeczenia lub opinii wymienionych w pkt 1–3, który jest objęty pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole – na podstawie rozpoznania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia dokonanego przez nauczycieli i specjalistów, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 5 Ustawy – Prawo oświatowe;
- 5) posiadającego opinię lekarza o ograniczonych możliwościach wykonywania przez ucznia określonych ćwiczeń fizycznych na zajęciach wychowania fizycznego – na podstawie tej opinii”.

Dostosowanie wymagań edukacyjnych:

- dotyczy głównie form i metod pracy z uczniem

- dotyczy głównie form i metod pracy z uczniem,

- nie może polegać na takiej zmianie treści nauczania, która powoduje obniżanie wymagań wobec uczniów z normą intelektualną,
- nie oznacza pomijania haseł programowych, tylko ewentualne realizowanie ich na poziomie wymagań koniecznych lub podstawowych,
- nie może prowadzić do zejścia poniżej podstawy programowej, a zakres wiedzy i umiejętności powinien dać szansę uczniowi na sprostanie wymaganiom obecnego i kolejnego etapu edukacyjnego.

Uczeń słabowidzący – dostosowania na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego oraz indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego

W ramach warunków i form wsparcia umożliwiających realizację indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych konieczna jest indywidualizacja i dostosowanie procesu edukacyjnego do aktualnych możliwości ucznia, z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z niepełnosprawności, poprzez:

- 1) wydłużenie czasu na wykonywanie zadań z tekstem, w tym sprawdzianów, klasówek (po uzgodnieniu z nauczycielem);

- 2) zwracanie uwagi na szybką męczliwość ucznia związaną ze zużywaniem większej energii na patrzenie i interpretację informacji uzyskanych drogą wzrokową (wydłużanie czasu na wykonanie określonych zadań);
- 3) branie pod uwagę, że osoba słabowidząca, ze względu na wysiłek wkładany w pracę wzrokową, szybciej się męczy i może gorzej funkcjonować na ostatnich lekcjach;
- 4) właściwe umiejscowienie ucznia w klasie: zapobiegające odbłaskowi pojawiającemu się w pobliżu okna, zapewniające właściwe oświetlenie oraz widoczność, umożliwiające dogodny dostęp do tablicy (możliwość łatwego podejścia, gdy uczeń nie rozpoznaje pisma ze swojego miejsca);
- 5) zezwalanie na odpisywanie od sąsiada z ławki podczas przepisywania tekstu;
- 6) udostępnianie tekstów (np. testów sprawdzających wiedzę) w wersji powiększonej;
- 7) umożliwienie uczniom korzystania z nagrań lektur szkolnych;
- 8) ograniczenie wymagań w zakresie kaligraficznym;
- 9) słowne objaśnianie wszystkiego, co ma zrobić uczeń, aby w pełni mógł uczestniczyć w zajęciach.

UWAGA: na egzaminie maturalnym dostosowanie form i warunków zgodnie z *Komunikatem dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu maturalnego w danym roku szkolnym*

Uczeń słabosłyszący – dostosowania na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego oraz indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego

Ogóle dostosowania warunków:

- 1) należy zapewnić dobre oświetlenie klasy oraz miejsce dla ucznia w pierwszej ławce w rzędzie

- od okna (uczeń, pozostając blisko nauczyciela, w odległości od 0,5 do 1.5 m, którego twarz jest dobrze oświetlona, może słuchać jego wypowiedzi i jednocześnie odczytywać mowę z ust);
- 2) należy umożliwić uczniowi odwracanie się w kierunku innych kolegów, odpowiadających na lekcji, co ułatwi lepsze zrozumienie ich wypowiedzi;
 - 3) nauczyciel, mówiąc do całej klasy, powinien stać w pobliżu ucznia zwrócony twarzą w jego stronę, nie powinien chodzić po klasie, być odwróconym twarzą do tablicy;
 - 4) nauczyciel powinien upewnić się, czy polecenia kierowane do całej klasy są właściwie rozumiane przez ucznia niedosłyszającego (w przypadku trudności zapewnić mu dodatkowe wyjaśnienia, sformułować inaczej polecenie, umożliwić pomoc przez innego ucznia);
 - 5) przy ocenie prac pisemnych ucznia nie należy uwzględniać błędów wynikających z niedosłuchu, nie powinny one obniżyć ogólnej oceny pracy;
 - 6) przy ocenie osiągnięć ucznia z wadą słuchu należy szczególnie doceniać jego aktywność i wkład pracy, a także jego stosunek do obowiązków szkolnych (systematyczność, obowiązkowość, dokładność).

UWAGA: na egzaminie maturalnym dostosowanie form i warunków

zgodnie z Komunikatem dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu maturalnego w danym roku szkolnym

Uczeń z zespołem Aspergera, w tym z autyzmem – dostosowania na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego oraz indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego

Ogólne dostosowania:

- 1) zachowywanie schematu pracy na lekcjach i stałości działań (np. zajmowanie tej samej ławki lub stolika podczas zajęć);
- 2) trzymanie się tego, co jest przewidziane do realizacji; w sytuacji zmiany w planach konieczne jest uspokojenie, wyciszenie i pełne rzetelne uprzedzenie ucznia o planowanych zmianach (zmiany muszą być wprowadzane uważnie i planowo, ale nie powinno się ich eliminować);
- 3) kierowanie poleceń indywidualnie do ucznia, zwracanie się do niego po imieniu; robienie przerw między wypowiedzianymi zdaniami, by dać uczniowi możliwość ich przetworzenia;
- 4) powtarzanie polecenia, sprawdzanie stopnia jego zrozumienia;
- 5) zachęcanie ucznia, by w razie potrzeby prosił o powtórzenie, uproszczenie czy zapisanie polecenia;
- 6) nieprzekazywanie zbyt wielu informacji, wystarczy jedno polecenie, co da pewność jego wykonania przez ucznia (można poprosić, aby opisał je własnymi słowami);
- 7) sprawdzanie zrozumienia czytanego tekstu poprzez zadawanie dodatkowych pytań;
- 8) używanie krótkich zdań, prostego i jednoznacznego języka - podawanie jasnych instrukcji;
- 9) przedstawianie nowych pojęć lub materiału abstrakcyjnego w sposób możliwie najbardziej konkretny, dookreślanie ich tekstem pisanym, obrazem, ilustracją, filmem;
- 10) uwzględnianie deficytów w zakresie rozumienia niedostownych wypowiedzi, ironii, metafor, słów i wyrażeń wieloznacznych; wyjaśnianie ich za pomocą obrazów albo przeciwieństw, np. przyjaźń – wrogość;
- 11) organizowanie zajęć związanych z wyjaśnianiem znaczenia niektórych słów, przysłów, powiedzeń czy metafor;
- 12) w razie potrzeby wydłużanie czasu przeznaczonego na wykonywanie poszczególnych zadań i

- prac pisemnych;
- 13) dzielenie zadania na wieloetapowe krótsze części;
 - 14) zadawanie krótszych prac domowych w sytuacji, gdy rodzice zgłaszają, że nauka w domu trwa godzinami;
 - 15) wykorzystywanie wąskiej i fachowej wiedzy oraz zainteresowań ucznia podczas prowadzenia lekcji;
 - 16) niezakładanie, że uczeń nie słucha i nie uczestniczy w toku lekcyjnym, jeżeli nie nawiązuje kontaktu wzrokowego lub siedzi bokiem do nauczyciela.

UWAGA: na egzaminie maturalnym dostosowanie form i warunków

zgodnie z *Komunikatem dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu maturalnego w danym roku szkolnym*

Uczeń przewlekle chory – dostosowania na podstawie zaleceń lekarskich zgodnie z rozpoznaniem choroby. Działania według procedury postępowania z uczniem przewlekle chorym.

UWAGA: na egzaminie maturalnym dostosowanie warunków zgodnie z *Komunikatem dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu maturalnego* w danym roku szkolnym

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się na podstawie opinii z poradni psychologiczno-pedagogicznej

Dysgrafia

Dostosowanie wymagań dotyczy formy sprawdzania wiedzy, a nie treści. Wymagania merytoryczne, co do oceny pracy pisemnej są ogólne, takie same, jak dla innych uczniów, natomiast sprawdzenie pracy może być niekonwencjonalne. Jeśli nauczyciel nie może przeczytać pracy ucznia, może go poprosić, aby uczynił to sam lub przepytac go ustnie z tego zakresu materiału. Umożliwienie uczniowi pisania dłuższych prac pisemnych drukowanymi literami lub na komputerze.

Dysleksja

Ogólne zasady postępowania z uczniem:

- 1) unikać głośnego odpytywania z czytania przy całej klasie;
- 2) ograniczać czytanie obszernych lektur poprzez akceptowanie korzystania z audiobooków, w wyjątkowych przypadkach z ekranizacji;
- 3) należy wydłużyć czas pracy na sprawdzianie i kartkówce (nawet kosztem przerwy, ale po wcześniejszym uwzględnieniu możliwości takiego rozwiązania);
- 4) pytania kierowane do ucznia powinny być precyzyjne;

- 5) podczas oceny prac pisemnych uwzględniać kryteria maturalne opracowane przez CKE (informator maturalny na stronie OKE);
- 6) przekazywać uczniom spostrzeżenia na temat ich pracy, zauważać zrobione postępy;
- 7) nie należy krytykować, nie oceniać negatywnie wobec klasy;
- 8) podczas oceniania brać przede wszystkim pod uwagę stosunek ucznia do przedmiotu, jego chęci, wysiłek, przygotowanie do zajęć, posiadanie niezbędnych materiałów, itp.

Dysortografia

Dostosowanie wymagań dotyczy głównie formy sprawdzania i oceniania wiedzy z tego zakresu.

1. Należy odwoływać się do znajomości zasad ortograficznych.
2. Oceniać odrębnie merytoryczną stronę pracy i odrębnie poprawność pisowni (stosować kryteria oceny wypowiedzi pisemnej opracowane przez CKE).

W żadnym wypadku dysortografia nie uprawnia do zwolnienia ucznia z nauki ortografii i gramatyki.

UWAGA: na egzaminie maturalnym dostosowanie warunków zgodnie z Komunikatem dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu maturalnego w danym roku szkolnym

1. Pisanie pracy na komputerze. Dostosowanie możliwe tylko wtedy, gdy głębokość zaburzenia grafii uniemożliwia odczytanie i dokonanie prawidłowej oceny odpowiedzi do zadań w arkuszu egzaminacyjnym oraz gdy w toku edukacji zdający został wdrożony do takiej formy pracy.

2. Zastosowanie szczegółowych zasad oceniania rozwiązań zadań otwartych, uwzględniających specyficzne trudności w uczeniu się:

a) z języka polskiego na poziomie podstawowym i rozszerzonym – w przypadku opinii o dysleksji lub dysortografii.

Opracował: Zespół nauczycieli języka polskiego i łaćńskiego

Podpisy: *Emilia Bednerczyk - Stefanida*
Katarzyna Okoniewska
Patrycja Zarybn
Agata Surovska
~~*Elżbieta Kurawska*~~
Elżbieta Kurawska
Jolanta Chencashe
Ama Bopolarska